

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 U 006223 18 Uvp
Banjaluka, 02.07.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Ćupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz sudjelovanje Sanje Oraščanin zapisničara, u upravnom sporu po tužbi O. d.o.o iz B., zastupanog po direktoru O. M. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj: ... od 06.02.2017. godine tuženog Ministarstva, u predmetu ponavljanja upravnog postupka, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006223 17 U od 29.12.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 02.07.2020. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom je odbijena tužba protiv osporenog akta, bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijen kao neosnovan prijedlog tužioca za ponavljanje postupka okončanog rješenjem Odbora za rješavanje poreskih žalbi broj ... od 06.02.2012. godine. Odbijanje prijedloga obrazloženo je sljedećim razlozima: da je ponavljanje postupka traženo na osnovu razloga propisanih u odredbi člana 234. tačka 2. i člana 238. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-66/18, u daljem tekstu: ZOUP), da navodi prijedloga nisu dokazani, jer iz dokaza priloženih uz prijedlog proizlazi da zapisnik od 27.01.2011. godine sačinjen u postupku čije se ponavljanje traži, a time i prvostepeno rješenje Područnog centra B. broj ... od 02.02.2011. godine nisu lažne isprave, s obzirom da drugačije mišljenje vještaka u pogledu obračuna poreza i doprinosa na lična primanja po osnovu naknada isplaćenih na ime dnevnica za službena putovanja, ne znači automatski i da su pomenuti zapisnik i prvostepeno rješenje lažne isprave, a niti je to dokazano ni u krivičnom, a ni u nekom drugom postupku.

Razlozima obrazloženja pobijane presude nižestepeni sud je prihvatio ovako date razloge osporenog akta, dodatno obrazlažući da nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka D. P. dat u predmetu Okružnog tužilaštva Bijeljina broj T-14 0 KTRO 015087 15 ne može biti osnov za utvrđenje da je rješenje kojim je okončan postupak čije se ponavljanje traži doneseno na podlozi lažne isprave i lažnog iskaza svjedoka, lažnog nalaza vještaka, odnosno kao posljedica nekog krivičnog djela. U konkretnom slučaju radi se o rješenju koje je doneseno po žalbi tužioca u čijem donošenju tuženi organ nije saslušavao svjedoke i vještake, a ni vršio ocjenu postojanja krivičnih dijela ni lažnih isprava, zbog čega je pravilno stanovište tuženog da nisu ispunjeni uslovi za ponavljanje postupka.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje tužilac osporava zakonitost pobijane presude zbog povrede Zakona o opštem upravnom postupku i zbog povrede materijalnog prava. Smatra pogrešnim pravni stav tuženog izražen u osporenom aktu, jer da je suprotan odredbi člana 238. ZOUP, koji predviđa ponavljanje upravnog postupka iz razloga navedenih u članu 234. stav 1. tačka 2. ZOUP i u slučaju da krivični postupak nije vođen i proveden i obavezuje postupajući upravni organ da pribavi obavještenje od organa gonjenja koje okolnosti su uticale, da se krivični postupak nije mogao voditi. Tuženi propušta da pribavi spis predmeta i da postupi po navedenoj odredbi znajući da bi to dovelo do drugačijeg rješenja ove upravne stvari, čime se stavlja u zaštitu „nedovoljno stručnog službenog lica“, iako je imao na raspolaganju akt Okružnog tužilaštva Bijeljina – Naredbu o obustavi istrage. Nižestepeni sud ne daje odgovor i ne cijeni pravno-relevantan navod tužbe u vezi primjene člana 238. ZOUP, čime čini povredu člana 33. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), a pogrešno zaključuje da je dokaz o postojanju lažne isprave samo pravosnažna presuda iz koje bi se to moglo utvrditi. Dodaje da je protiv odgovornog lica u O. d.o.o. B. pokrenuta istraga od strane Okružnog tužilaštva u Bijeljini sa ciljem da se utvrdi da li postoji osnovana sumnja da je počinio krivično djelo zloupotrebe ovlaštenja u privredi iz člana 263. stav 1. tačka 1. Krivičnog zakona Republike Srpske. Isti predmet raspravljanja i iste činjenice utvrđivane su u postupku kod Okružnog tužilaštva u Bijeljini broj T-14 0 KTRO 0 15087 15 i u upravnim postupcima, čije ponavljanje traži, koje su vođeni u Poreskoj upravi, Područnom centru B. radi naplate poreskih obaveza. Okružno tužilaštvo je provelo istražne radnje u kojima je angažovalo finansijskog stručnjaka, stalnog sudskog vještaka ekonomske struke D. P., koji je izvršio analizu kompletnog predmeta koje je vodila Poreska uprava, Područni centar B., detaljno izvršio uvid u svaki putni nalog i prikazao to u svom nalazu i mišljenju od 22.08.2016. godine, te dao mišljenje suprotno od onog utvrđenog u prvostepenom upravnom postupku da su sporni putni nalozi u formi potpuno ispravni, da se tretiraju kao izdatak i da nije nastala nikakva šteta po Budžet RS. Takođe je utvrdio da su radnicima tužioca u 2007. i 2008. godini isplaćene dnevnice za službena putovanja i troškovi upotrebe ličnog vozila za službene svrhe, izdaci za putovanja i troškove prevoza sopstvenim vozilom, a da se po troškovima dnevnica podrazumijeva naknada troškova za ishranu u toku službenog puta i da se ne pravda nikakvim računima, tako da oni ne predstavljaju lično primanje, već izdatak koji se priznaje kao trošak za umanjenje poreske osnovice. Organ Poreske uprave, Područnog centra B. prilikom donošenja rješenja od 02.02.2011. godine nije raspolagao sa stručnim znanjem sa kojim raspolaže finansijski stručnjak koji je davao analizu predmeta Poreske uprave za potrebe Okružnog tužilaštva u Bijeljini. Ove činjenice nižestepeni sud nije imao u vidu, već se samo orjentisao na analizu da tužilac nije dokazao da je prijedlog za ponavljanje osnovan, odnosno da prvostepeno rješenje doneseno u prethodnom postupku čije se ponavljanje traži nije zasnovano na podlozi lažne isprave, odnosno lažnog iskaza svjedoka. Nižestepeni sud je takođe propustio da postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ZUS i da po službenoj dužnosti pazi na pravilnu primjenu materijalnog prava, što uz sve navedeno predstavlja osnov da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači i osporeni akt poništi ili da se zahtjev usvoji i pobijana presuda ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Tuženi u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i smatra da je pobijana presuda zasnovana na zakonu i da su u obrazloženju iste dati potpuni i jasni razlozi, a sve s obzirom da se prijedlog za ponavljanje zasniva na nalazu i mišljenju sudskog vještaka D. P. datog u predmetu Okružnog tužilaštva Bijeljina, koji dokaz ne može biti osnov za donošenje zaključka da je rješenje čije se ponavljanje traži doneseno na podlozi lažne isprave, lažnog

iskaza svjedoka i lažnog nalaza vještaka, odnosno kao posljedica krivičnog djela. Shodno navedenom, predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev te spise predmeta upravnog spora i upravnog postupka, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Prijedlogom od 10.11.2016. godine tužilac je zatražio ponavljanje postupka okončanog rješenjem Ministarstva broj ... od 06.02.2012. godine i rješenja Poreske uprave, Područnog centra B. broj ... od 02.02.2011. godine. Ta rješenja donesena su u postupku kontrole plaćanja poreskih obaveza, pa je rješenjem od 02.02.2011. godine tužiocu naloženo da otkloni nepravilnosti u poslovanju koje se odnose na obračun, prijavu i neplaćanje poreskih obaveza, te da izvrši uplatu na propisane uplatne račune, iznose manje plaćenih obaveza i pripadajućih kamata, u iznosima navedenih u njegovom dispozitivu, a po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja iz 2007. i 2008. godine, ostalih doprinosa i poreza za 2009. i 2010. godinu, te naknade za šume i dr. Rješenje je doneseno nakon inspeksijske kontrole izvršene od strane poreskog inspektora Područnog centra B. dana 27.01.2011. godine kom prilikom je sačinjen zapisnik. Rješenjem od 06.02.2012. godine odbijena je kao neosnovana žalba koju je tužilac izjavio protiv tog prvostepenog rješenja. U prijedlogu za ponavljanje tužilac je naveo da ponavljanje traži iz razloga propisanih u članu 234. tačka 2. i na osnovu člana 238. ZOUP.

Odredbom člana 234. tačka 2. ZOUP je propisano da će se postupak okončan rješenjem protiv koga nema redovnog pravnog sredstva ponoviti ako je rješenje doneseno na podlozi lažne isprave ili iskaza svjedoka ili vještaka ili ako je doneseno kao posljedica kakvog djela kažnjivog po krivičnom zakonu.

Odredbom člana 238. ZOUP propisano je da se postupak može ponoviti iz razloga navedenih u članu 234. tačka 2. ovog zakona i ako se krivični postupak ne može provesti ili ako postoje okolnosti zbog kojih se ne može pokrenuti. Prije donošenja zaključka o ponavljanju postupka iz razloga navedenih u članu 234. tačka 2. službeno lice će od organa nadležnog za krivično gonjenje zatražiti obavještenje da li je krivični postupak obustavljen, odnosno da li postoje okolnosti zbog kojih se postupak ne može pokrenuti. Ukoliko je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je nastupila smrt lica na čiju se krivičnu odgovornost ukazuje u zahtjevu, odnosno ako okolnosti zbog kojih se postupak ne može pokrenuti samo službeno lice može sa sigurnošću utvrditi, službeno lice ne mora zatražiti takvo obavještenje.

U ovoj pravnoj stvari, prijedlog za ponavljanje postupka zasniva se na tvrdnji da je zapisnik prvostepenog organa Područnog centra B. od 27.01.2011. godine, na osnovu kojeg su utvrđene obaveze po osnovu javnih prihoda rješenjem istog organa od 02.02.2011. godine, predstavlja lažnu ispravu, jer je u istražnom postupku kod Okružnog tužilaštva u Bijeljini vršeno ponovno vještačenje od strane vještaka finansijske struke i u kojem je na osnovu iste finansijske dokumentacije utvrđeno da je isplata spornih dnevnica vršena na zakonit način i da nije postojala obaveza obračuna prijave i plaćanja poreza nametnutih navedenim rješenjem. Predloženo je da se pribavi navedeni krivični spis iz kojeg se utvrđuje da je istraga koja je provedena protiv odgovornog lica tužioca obustavljena, a u prilogu prijedloga dostavljen je nalaz i mišljenje vještaka dato u tom postupku i naredba o obustavljanju istrage.

Lažna isprava je isprava neistinitog sadržaja, koja je sačinjena u namjeri da se upotrebi kao prava, dakle isprava koja je nastala krivičnim djelom falsifikovanja isprave, što se u pravilu utvrđuje u krivičnom postupku. U konkretnom slučaju nije vođen krivični postupak zbog postojanja tog krivičnog djela, protiv poreskog inspektora koji je sačinio sporni zapisnik, za koji tužilac smatra da je lažna isprava. Dakle nije dokazano da je zapisnik nastao kao posljedica krivičnog djela poreskog inspektora, koji ga je sačinio, pa činjenica da li sadrži netačne podatke vezane za sadržaj naloga za službena putovanja radnika tužioca, na kojoj tužilac insistira, nije od uticaja na postojanje osnova za ponavljanje postupka. Čak i da taj zapisnik sadrži netačne podatke o spornim nalogima, o čemu ne može biti dokaz nalaz vještaka finansijske struke dat u postupku provođenja istrage protiv odgovornog lica tužioca, ne znači da predstavlja lažnu ispravu, jer nije dokazano da je posljedica krivičnog djela poreskog inspektora, kako je to već navedeno.

Utvrđenje da predmetni zapisnik predstavlja lažnu ispravu, može se raspraviti i u upravnom postupku, ali samo u situaciji kada nema uslova da se to utvrdi u krivičnom postupku, što u konkretnom nije slučaj, jer nisu ispunjeni uslovi propisani u odredbi člana 238. ZOUP. Kako je već rečeno, prema stanju spisa ne proizlazi da se krivični postupak zbog postojanja krivičnog djela falsifikovanja isprave protiv poreskog inspektora, nije mogao voditi, pa nema osnova za postupanje organa u smislu te odredbe i pribavljanju spisa Okružnog tužilaštva u Bijeljini, na kojem tužilac insistira. Naredba o obustavi istrage, koju je tužilac priložio kao dokaz da se krivični postupak neće voditi, odnosi se na obustavljanje istrage protiv odgovornog lica tužioca, a ne poreskog inspektora, pa nije dokaz te činjenice.

Razmatrajući ove navode i dokumentaciju koju je tužilac priložio uz prijedlog tuženi je po ocjeni ovog suda pravilno zaključio da navedeni zapisnik Područnog centra B. od 27.01.2011. godine ne predstavlja lažnu ispravu i o tome dao valjano obrazloženje. Nižestepeni sud je propustio da odgovori na tužbeni navod u vezi primjene odredbe člana 238. ZOUP, ali taj propust s obzirom na sve navedeno nije od uticaja na zakonitost pobijane presude.

Kod takvog stanja stvari po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Sanja Oraščanin

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić